

Flora- en faunawet: wees voorbereid!

Met enige regelmaat komt in het nieuws dat een bouwproject wordt stilgelegd vanwege broedende huismussen of vleermuizen. Deze beschermde diersoorten huizen en/of nestelen op en rond het dak. De Flora- en faunawet (2002) voorziet in de bescherming van deze in het wild levende plant- en diersoorten. Dakdekkerbedrijven gelden als de specialist voor het dak en dienen in dit opzicht hun verantwoordelijkheid te nemen. Maar de ins en outs van deze wet behoren niet tot de specialiteit van het gemiddelde dakdekkerbedrijf.

Het niet naleven van de Flora- en faunawet kan zeer vervelende gevolgen hebben. De werkzaamheden kunnen worden stilgelegd, met alle (financiële) gevolgen van dien: het project loopt vertraging op, de (interne en externe) faalkosten stijgen, in veel gevallen wordt een geldboete opgelegd en/of subsidies misgelopen. Om maar te zwijgen van ergeris bij de opdrachtgevers en gebruikers van het pand.

Een goede en complete voorbereiding van een project kan dus een heleboel ellende voorkomen. Het is in het belang van alle partijen dat op een goede manier op de Flora- en faunawet wordt geanticipeerd. Het dakdekkerbedrijf heeft hier in de meeste gevallen de know how niet voor in huis en doet er dan ook goed aan in een vroeg stadium een strategische samenwerking aan te gaan met een of meerdere ecologische bureaus. Dakspecialist Weijerseikhout uit Groesbeek is een dergelijke samenwerking aangegaan met ecologisch adviesbureau Loo Plan uit De Steeg. *Roofs* interviewde Lars Weijers, directeur van dakspecialist Weijerseikhout en ecoloog Marko Sinke van ecologisch adviesbureau Loo Plan.

Verstoring heeft nare consequenties

"Een aantal beschermde diersoorten nestelt in huizen en gebouwen – en met name onder het dak," aldus Sinke. "Denk bijvoorbeeld aan de huismus, de gierzwaluw, de steenmarter en verschillende soorten vleermuizen. De verblijfplaatsen van deze dieren zijn het hele jaar beschermd; andere, meer algemene vogels, enkel tijdens het broedseizoen. Het uitvoeren van werkzaamheden die leiden, of kunnen leiden tot verstoring of vernieling, zijn bij wet verboden. Het niet voldoen aan de Flora- en faunawet is een economisch delict en dus strafbaar."

Veelal wordt ervan uitgegaan dat wanneer de bouwvergunning is verleend, de formaliteiten rond de Flora- en faunawet ook zijn geregeld. Dat is een misvatting, vertelt Weijers. "De gemeente let daar helemaal niet op. Het is aan de opdrachtgever en de bouwers om in de gaten te houden of er een ontheffing moet worden aangevraagd. Te vaak blijkt nog dat opdrachtgevers niet goed op de hoogte zijn van de Flora- en faunawetgeving of de wet niet op juiste waarde weten te schatten. Soms zelfs houden ze zich er gewoon liever niet mee bezig, omdat dit kosten met zich meebrengt en noodzakelijke, vervelende handelingen. Het project wordt dan als het ware op goed geluk uitgevoerd. Dat is een riskante houding: als er gaandeweg het project verstoring wordt geconstateerd, wordt het zoals gezegd een heel vervelende kwestie die al gauw in de papieren loopt."

Sinke: "RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) treedt samen met de NVWA (Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit) op als handhavende instantie. Indien verstoring of vernieling wordt geconstateerd zonder ontheffing, volgt een stillegging van de werkzaamheden totdat de werkzaamheden geen verstoring meer opleveren en aan alle papieren eisen is voldaan. Dat is zoals gezegd veelal een dure aangelegenheid. Denk ook aan grote ontevredenheid van de betrokken partijen, waaronder bewoners. Doorgaans is al lange tijd van tevoren bekend wanneer een project wordt uitgevoerd. Het komt dus aan op een goede voorbereiding. Indien men tijdig onderzoek laat uitvoeren (minimaal een jaar voor de uitvoering van de werkzaamheden), is er doorgaans voldoende tijd om passende maatregelen te treffen en verstoring en/of stillegging van het werk te voorkomen."

Verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid

"De verantwoordelijkheid voor het voldoen aan de Flora- en faunawet ligt in eerste instantie bij de opdrachtgever," legt Weijers uit. "Een dakdekkerbedrijf is echter ook verantwoordelijk voor het correct uitvoeren van de werkzaamheden, vergelijkbaar met de wetgeving rond veilig werken op hoogte. Het dakdekkerbedrijf heeft dus wel degelijk ook een verantwoordelijkheid en onze indruk is dat de in onze branche actieve bedrijven zich dit onvoldoende bewust zijn."

"We willen dit onderbelichte thema dan ook onder de aandacht brengen. Samen zijn we er verantwoordelijk voor dat opdrachtgevers op de hoogte zijn van de wetgeving. Als gevolg van het niet naleven van de Flora- en faunawet kan de opdrachtgever, de huiseigenaar, aansprakelijk worden gesteld voor de schade."

"Als dakspecialist willen wij onze klant graag ontzorgen. Er mag van ons verwacht worden dat wij het project zodanig voorbereiden dat er gedurende de uitvoering geen proble-

men zijn te verwachten. Daarom zijn wij de samenwerking aangegaan met ecologisch adviesbureau Loo Plan. Dit bureau voert regelmatig voor ons het ecologisch onderzoek uit en vraagt indien nodig de ontheffing aan zodat wij het werk (doorgaans volgens een werkprotocol en compenserende maatregelen) zonder problemen kunnen uitvoeren. Er zijn tal van oplossingen beschikbaar, zoals het vroegtijdig plaatsen van nestkasten, zodat de genoemde diersoorten een minimum aan hinder ondervinden van de dakwerkzaamheden. De investering in een dergelijk onderzoek, en dergelijke maatregelen, weegt – zeker bij grote projecten – ruim op tegen de kosten die gemaakt worden als er verstoring wordt geconstateerd."

Ecologisch onderzoek

Wat houdt dit ecologisch onderzoek in? Sinke: "Een ecologisch onderzoek behelst 4 fasen en begint met een zogeheten Quickscan (fase 1). Hiermee wordt de kans op aanwezigheid van beschermde soorten in kaart gebracht door te kijken naar het gebouw en de omgeving. Zodoende wordt inzicht verschaft in welke werkzaamheden zonder problemen kunnen worden uitgevoerd, en of nader soortonderzoek nodig is. Een Quickscan kan het hele jaar door worden uitgevoerd en kent een doorlooptijd van enkele weken."

Sinke: "Als er nader soortonderzoek (fase 2) nodig is, hangt het af van het broedseizoen en/of het trekgedrag van het dier wanneer dit onderzoek kan plaatsvinden. Onderzoek naar aanwezigheid van de huismus, bijvoorbeeld, kan alleen plaatsvinden van half maart tot half juli, waarbij april en de eerste helft van mei als de meest ideale periode gelden. Dit is ook de reden waarom een stillegging een langdurig verhaal kan zijn. Indien het werk bijvoorbeeld in juli wordt stilgelegd vanwege de aanwezigheid van huismussen, moet tot medio maart het jaar erop worden gewacht voordat het onderzoek kan worden uitgevoerd. Het onderzoek zelf neemt ook enkele weken in beslag. Daarna wordt een mitigatie- of compensatieplan (fase 3) opgesteld. Dit betreffen werkzaamheden die alternatieve huisvesting bieden of te nemen beperkende maatregelen voor de ter plaatse levende diersoorten. Pas nadat het rapport van het soortonderzoek is opgesteld, kan worden begonnen met het aanvragen van de ontheffing (fase 4). Het proces van Quickscan tot en met ontheffingsaanvraag heeft een doorlooptijd van maximaal 1,5 jaar."

"Het verdient sterk onze aanbeveling minimaal één jaar voor de geplande uitvoering van de werkzaamheden te starten met ecologisch onderzoek. Hierdoor kunnen inventarisaties, specifieke onderzoeken en compenserende maatregelen in het kader van de wet en de beoogde werkzaamheden optimaal op elkaar worden afgestemd," besluit Weijers. "Alles staat of valt met een goede planning, dat is eenvoudigweg een kwestie van vakmanschap - en daar hoort dit onderdeel bij. Ook hier geldt: een goede voorbereiding is het halve werk!" ●

Dit artikel kunt u lezen op www.roofs.nl